

1. Referentie

Referentie	Willems, B. & Nuyts, E. (2005). <i>Ervaring en ongevalbetrokkenheid. Casestudy bij Limburgse schoolgaande jongeren</i> . Diepenbeek: Steunpunt Verkeersveiligheid.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Rapport

2. Abstract

De ongevallenbetrokkenheid van jongeren wordt door twee groepen van factoren bepaald: leeftijdsgerelateerde factoren en ervaringsgerelateerde factoren. Deze studie werd uitgevoerd om bij de groep van eerste- en tweedejaars van twee hogescholen en de universiteit in Limburg na te gaan of de rijervaring (ervaringsgerelateerde factoren) effectief invloed uitoefent op de ongevallenbetrokkenheid van jongeren. Het empirisch onderzoek besproken in dit rapport wordt grotendeels gekaderd binnen de resultaten van een literatuurstudie die eerder door het Steunpunt Verkeersveiligheid werd uitgevoerd.

Van 1864 jongeren die hun rijbewijs reeds behaalden, werden aan de hand van een korte vragenlijst persoonlijke gegevens verzameld (geslacht, leeftijd en type rijopleiding, datum rijbewijs), ongevalgegevens (datum ongeval, moment van de dag, moment van de week, met en zonder passagiers) alsook blootstellinggegevens (per moment van de dag, per moment van de week, met en zonder passagiers,...).

Op basis van deze gegevens werd een model geconstrueerd dat de ongevallenbetrokkenheid van jongeren kan voorspellen. De resultaten van het model gaven aan dat het aantal ongevallen stijgt met een stijgende blootstelling, en dit aantal is het hoogst in de laagste ervaringsperiode (minder rijervaring). Ook werden jongeren relatief meer betrokken bij verkeersongevallen gedurende de dag en door de week. Van de persoonlijke variabelen had enkel het type rijopleiding enige voorspellende waarde (maar niet het geslacht). De resultaten worden besproken in het licht van de huidige rijopleidingen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Mobiliteit
Trefwoord(en)	Verkeersonveiligheid

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vlaamse Overheid
Onderzoeker(s)	Bert Willems & Erik Nuyts Steunpunt Verkeersveiligheid Universitaire Campus Gebouw D 3590 Diepenbeek Tel: 011/26.87.05 Fax: 011/26.87.00 info@steunpuntverkeersveiligheid.be www.steunpuntverkeersveiligheid.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Is er voor de bestudeerde groep jongeren een invloed van de rijervaring op ongevallenbetrokkenheid en zo ja, hoe groot is deze invloed? Op welke manier beïnvloeden factoren als het moment van de dag, het moment van de week, de aanwezigheid van passagiers, het geslacht en het type rijopleiding het effect van rijervaring op ongevallenbetrokkenheid?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeksmethode	Kwantitatief onderzoek met vragenlijsten. Om zoveel mogelijk ingevulde vragenlijsten van eerste- en tweedejaarsstudenten van twee Limburgse Hogescholen (Provinciale Hogeschool Limburg en Katholieke Hogeschool Limburg) en Universiteit Hasselt te verzamelen, gebeurde de afname klassikaal.
Onderzochte groep	1864 eerste- en tweedejaarsstudenten tussen 18 en 24 jaar die reeds rijbewijs behaald hebben van twee Limburgse Hogescholen (Provinciale Hogeschool Limburg en Katholieke Hogeschool Limburg) en Universiteit Hasselt vulden vragenlijst in.
Bereik	Lokaal (Provinciale Hogeschool Limburg, Katholieke Hogeschool Limburg en Universiteit Hasselt).

7. Resultaten

Effect rijervaring	Wanneer rijervaring geoperationaliseerd was als het aantal uren gereden sinds het behalen van het rijbewijs, had rijervaring een voorspellende waarde met betrekking tot ongevalbetrokkenheid: ongevalbetrokkenheid daalt naarmate er meer rijervaring opgedaan wordt. Wanneer rijervaring geoperationaliseerd was als de tijd verstreken sinds het behalen van het rijbewijs werd geen verband gevonden. Wanneer enkel het aantal ongevallen voorspeld werd waarbij de bestuurder effectief aandeel had in het veroorzaken ervan, werd dit patroon teruggevonden. Wanneer enkel het aantal toevallige ongevallen voorspeld werd (ongevallen waarbij de bestuurder geen aandeel had in het veroorzaken ervan), verdween zoals verwacht het effect van rijervaring. Het strekt tot aanbeveling om rijopleidingen zo in te richten opdat beginnende bestuurders in staat kunnen zijn van zo veel mogelijk rijervaring op te doen. Binnen de rijopleidingen zou men vooral rekening moeten houden met de tijd die effectief besteed wordt aan het trainen van de beginnende bestuurders.
Effect leeftijd	Tegengesteld aan de verwachtingen steeg de kans om bij een ongeval betrokken te raken met de leeftijd. Hierbij moet echter vermeld worden dat het leeftijdsbereik binnen de steekproef eerder beperkt was.
Effect geslacht	Geslacht had geen voorspellende waarde met betrekking tot ongevallenbetrokkenheid.
Effect type rijopleiding	Type rijopleiding had een voorspellende waarde met betrekking tot ongevallenbetrokkenheid. Respondenten die een rijopleiding volgden bij een erkende rijsschool (model 1) of een rijopleiding kregen van iemand uit de naaste familie of vriendenkring waren minder betrokken bij verkeersongevallen dan de respondenten die een vervoegde rijopleiding volgden met leervergunning of respondenten die een rijopleiding in een erkende rijsschool (model 2) volgden. Dit impliceert echter niet automatisch dat sommige rijopleidingen beter zijn dan andere. De karakteristieken van de personen zelf die kiezen voor de verschillende rijopleidingen moeten zeker mee in rekening gebracht worden alvorens hierover uitspraken gedaan kunnen worden.
Effect situationele elementen	Zowel het moment van de dag als het moment van de week hadden een voorspellende waarde met betrekking tot ongevallenbetrokkenheid. Overdag was de ongevallenbetrokkenheid het hoogst. Ernstige ongevallen deden zich dan weer vaker voor tijdens de nacht. Door de week was de ongevallenbetrokkenheid het hoogst. Dat verband verdween echter als enkel de ernstige ongevallen in rekening werden gebracht. Tussen de aanwezigheid van passagiers en de ongevallenbetrokkenheid bleek geen verband te bestaan bij de ondervraagde jongeren. De Belgische rijopleidingen leggen beperkingen op met betrekking tot de momenten waarop gereden mag worden (niet in het weekend, niet

	tijdens de nachtelijke uren,...) en met betrekking tot het aantal passagiers dat meegenomen mag worden. Deze studie toonde echter aan dat deze situaties niet altijd automatisch risicovoller zijn. Aangezien ook de letselernst van belang is in het bepalen van het gevaar voor bepaalde situaties moeten er duidelijke keuzes gemaakt worden met betrekking tot het type van ongevallen dat men wil minimaliseren (alle ongevallen of enkel de ernstige ongevallen).
--	---

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

Willems, B. & Cuyvers, R. (2004). *Ervaring en ongevalbetrokkenheid. Een literatuurstudie*. Diepenbeek: Steunpunt Verkeersveiligheid.